

На основу члана 8. став 1. Закона о Народној скупштини („Службени гласник РС”, број 9/10) и члана 238. став 5. Пословника Народне скупштине („Службени гласник РС”, број 20/12 - пречишћени текст),

Народна скупштина, на Четвртој седници Другог редовног заседања у 2014. години, одржаној 23. октобра 2014. године, донела је

ЗАКЉУЧАК

ПОВОДОМ РАЗМАТРАЊА ИЗВЕШТАЈА О РАДУ НАЦИОНАЛНОГ МЕХАНИЗМА ЗА ПРЕВЕНЦИЈУ ТОРТУРЕ ЗА 2013. ГОДИНУ

1. Народна скупштина оцењује да је Заштитник грађана у Извештају о раду Националног механизма за превенцију тортуре за 2013. годину целовито представио активности Заштитника грађана у обављању послова Националног механизма за превенцију тортуре у извршавању уставних и законских надлежности и дао оцену стања и квалитета остваривања и заштите права лица лишених слободе, указујући на неопходна унапређења стања и превенцију тортуре и других облика злостављања.

2. Полазећи од оцене Заштитника грађана да надлежни државни органи не извршавају своје обавезе у борби против некажњивости за торттуру, да не спроводе увек благовремене и темељне поступке ради утврђивања повреде права лица лишених слободе, да је изузетно мали број случајева у којима је утврђена индивидуална одговорност за повреду ових права и одговорност за пропусте у раду и организацији рада, као и да је мали број одговорних за повреде ових права кажњен, а посебно имајући у виду да су Заштитник грађана и Уставни суд утврдили одређене случајеве злостављања, Народна скупштина обавезује надлежне државне органе да у потпуности извршавају своје обавезе у борби против некажњивости за торттуру, да предузимају све потребне мере и активности да до злостављања не дође и да, у складу са законом, спроводе благовремене и темељне поступке како би се испитали сви аргументовани наводи о злостављању и утврдила субјективна и објективна одговорност, а починиоци казнили.

3. С обзиром на оцену Заштитника грађана да велики број постојећих просторија за задржавање у полицијским станицама не испуњава минималне стандарде Европског комитета за спречавање мучења у погледу потребних услова смештаја, Народна скупштина обавезује Владу да приликом предлагања буџета за 2015. годину предвиди потребна средства за изградњу, односно адаптацију просторија за задржавање у полицијским станицама у складу са важећим стандардима.

4. Полазећи од оцене Заштитника грађана да Упутство о поступању према доведеним и задржаним лицима није у складу са важећим прописима, као ни стандардима и одлукама Европског суда за људска права (примена средстава за везивање, присуство немедицинског особља лекарским прегледима, необавезност инсталирања аларма, овлашћења контролних механизма и сл.), што изазива недоумице код полицијских службеника у вези са применом полицијских овлашћења и различиту праксу у њиховом поступању, Народна скупштина обавезује Министарство унутрашњих послова да усклади Упутство о поступању према доведеним и задржаним лицима са важећим прописима, стандардима и одлукама Европског суда за људска права.

5. Због значајних недостатака, на које Заштитник грађана у Извештају указује, у погледу активног индивидуалног и колективног третманског рада васпитача са осуђеним лицима, радног ангажовања осуђених и њиховог образовања, примене система накнадног разврставања осуђених лица који омогућава да осуђени због доброг владања прелазе у повољнију васпитну групу, припреме осуђених за отпуст и остваривања сарадње са органима социјалне заштите, Народна скупштина обавезује Министарство правде – Управу за извршење кривичних санкција да унапреди поступање према осуђеним лицима како би се наведени недостаци отклонили и указује на обавезу да се, без одлагања, донесу прописи за спровођење закона у складу са важећим стандардима.

6. Од посебног је значаја да се, без одлагања, изврше измене прописа који се односе на извршење кривичних санкција за кривична дела организованог криминала, у складу са препоруком Европског комитета за спречавање мучења који је постојећи систем извршења санкција оценио као стање које је на граници нељудског и понижавајућег.

7. Народна скупштина обавезује Министарство правде - Управу за извршење кривичних санкција да, у складу са важећим прописима и стандардима, унапреди поступање према осуђеним лицима у погледу пружања здравствене заштите. Ово полазећи од оцене Заштитника грађана да постоје значајни недостаци у пружању здравствене заштите осуђеним лицима у заводима за извршење кривичних санкција, нарочито кад се ради о обезбеђивању потребних лекова и терапије, лекарским прегледима по пријему у затвор, непостојању јединствених протокола лекарских прегледа, необављању периодичних лекарских прегледа осуђених лица и свакодневних лекарских прегледа пацијената, укључивању немедицинског особља, смештају осуђених лица са менталним сметњама у редовном затворском режиму, неподношењу обавезних периодичних извештаја, предвиђених Законом о извршењу кривичних санкција, о здравственом стању осуђених лица, санитарним и хигијенским условима у заводу, квалитету хране, о физичким активностима осуђених и др.

8. Имајући у виду да су поновљене оцене Заштитника грађана, које су изнете и у свим претходним годишњим извештајима, да службе за здравствену заштиту у заводима за извршење кривичних санкција треба изместити из надлежности Министарства правде - Управе за извршење кривичних санкција и пренети их у надлежност Министарства здравља, што је један од предуслова за остваривање ефикасних истрага за случај постојања тврдњи да се према лицу лишеном слободе поступало насилно, Народна скупштина указује да је неопходно да Влада што пре размотри ово питање и предложи Народној скупштини измене одговарајућих законских решења.

9. У циљу остваривања ефикасније и свеобухватније контроле рада Управе за извршење кривичних санкција, Народна скупштина указује Министарству правде да би требало да размотри препоруке Заштитника грађана о спровеђењу потребних активности ради измештања одељења за надзор из оквира Управе за извршење кривичних санкција, тако да надзор над радом завода и Управе врши одељење за надзор као посебна организациона јединица Министарства правде, те да у том смислу предложи и одговарајуће измене закона и других прописа.

10. Народна скупштина подржава препоруке Заштитника грађана које је у обављању послова Националног механизма за превенцију тортуре упутио надлежним државним органима у циљу унапређења положаја лица лишених слободе, односно спречавања злостављања и обавезује надлежне органе да без одлагања приступе спровођењу ових препорука, као и да о томе писаним путем извести Народну скупштину најкасније до 31. децембра 2014. године.

11. Овај закључак објавиће се у „Службеном гласнику Републике Србије“.

РС број 73
У Београду, 23. октобра 2014. године

НАРОДНА СКУПШТИНА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

ПРЕДСЕДНИК

Маја Гојковић